

DUMINICA SFÂNTULUI TOMA LA PATRIARHIE

Duminică, 13/26 aprilie 2020 s-a prăznuit la Patriarhie Duminica Sfântului Toma.

În această Duminică, Biserica pomeneste prima zi de după Înviere, când Iisus S-a arătat ucenicilor Săi în camera cea de sus, „fiind seară în ziua aceea, întâia a săptămânii, și ușile fiind încuiate” (Ioan 20, 19). Toma nu era împreună cu ei și, când ucenicii i-au spus: „Am văzut pe Domnul”, el nu a crezut, ci a zis: „Dacă nu voi vedea în mâinile Lui semnul cuielelor și dacă nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede” (Ioan 20, 25). După opt zile S-a arătat Iisus iarăși ucenicilor și i-a zis lui Toma: „Adu degetul tău încoace și vezi mâinile mele și adu mâna ta și o pune în coasta Mea și nu fi necredincios, ci credincios. A răspuns Toma și I-a zis: Domnul meu și Dumnezeuul meu” (Ioa 20, 27-28).

Potrivit rânduielii Patriarhiei, acest praznic s-a sărbătorit în Biserica Învierii prin Vecernia Mare seara în ajun și Sfânta Liturghie dimineața în Sfântul Mormânt, condusă de Înaltpreasfințitul Mitropolit al Capitoliei Isihie însoțit de puțini împreună-liturghisitori, datorită măsurilor de protecție a sănătății.

S-a prăznuit de asemenea în Cana Galileei prin Sfânta Liturghie pe care a săvârșit-o Egumenul Arhimandritul Hrisostom, respectând măsurile de siguranță.

Preafericitul Părintele nostru Teofil Patriarhul Ierusalimului, a trimis acest mesaj de încurajare credincioșilor din Cana:

„Veniți, din rodul cel nou al viței, al dumnezeieștii veselii, în ziua cea vestită a Învierii, Împărăției lui Hristos să ne împărtășim, lăudându-L pe Dânsul ca pe un Dumnezeu în veci”,

cântă imnograful Bisericii.

Iubiți frați în Hristos,

Credincioși creștini,

Cel Care a îndurat crucea, a nimicit moartea și a înviat din morți, Hristos Dumnezeuul nostru, ne-a adunat pe toți în acest loc sfânt din Cana Galileei ca să prăznuim „începutul minunilor pe care le-a făcut Iisus și Și-a arătat slava Sa și ucenicii Său au crezut în El” (Ioan 2, 11).

Praznicul de astăzi al nunții din Cana și al minunii transformării apei în vin, în această Duminică a Săptămânii Luminate sau a lui Toma, are o însemnătate aparte. Aceasta deoarece Învierea Domnului nostru Iisus Hristos constituie adevărul care este temelia credinței Creștine, după cum propovăduiește Sfântul Apostol Pavel: „Dacă nu este înviere a morților, nici Hristos n-a înviat. Și dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică și credința voastră” (1 Corinteni 15, 13-14). Iar Paștele constituie principala sărbătoare a Bisericii Ortodoxe de Răsărit. „Căci Paștile nostru Hristos S-a jertfit pentru noi” (1 Corinteni 5, 7), spune înțeleptul Pavel.

Iisus Hristos a ales ziua nunții prietenului Său, Simon Cananitul, pentru a începe șirul sfintelor Sale minuni în prezența mamei Sale, a Născătoarei de Dumnezeu și pururea Fecioara Maria. Iar Sfântul Pavel numește nunta „taină mare”: „Taina aceasta mare este, iar eu zic în Hristos și în Biserică” (Efeseni 5, 32).

Tâlcuind aceste cuvinte ale lui Pavel, Sfântul Ioan Damaschin spune că aici Sfântul Pavel se referă la învățătura despre unirea dintre Hristos și Biserică: „Taina se referă la un adevăr ascuns într-o reprezentare, căci faptul că femeia a fost luată din bărbat și unirea ei cu bărbatul îl reprezentau pe Hristos și Biserica”.

Cu alte cuvinte, la această sfântă nuntă din Cana s-a săvârșit o taină prin care se preînchipuia adevărul ascuns, adică nunta duhovnicească dintre Hristos și Biserică, după cum mai limpede învață dumnezeiescul Pavel: „Bărbaților, iubiți pe femeile voastre, după cum și Hristos a iubit Biserica și S-a dat pe Sine pentru Ea” (Efeseni 5, 25).

De altfel, această învățătură a lui Pavel o confirmă mărturia Sfântului Evanghelist Ioan din Apocalipsă: „Să ne bucurăm și să ne veselim și să-I dăm slavă, căci a venit nunta Mielului și mireasa Lui s-a pregătit” (Apocalipsa 19,7). Și adaugă: „Și mi-a zis: Scrie: Fericiți cei chemați la cina nunții Mielului. Și mi-a zis: Acestea sunt adevăratele cuvinte ale lui Dumnezeu” (Apocalipsa 19, 9).

Proorocia aceasta a Sfântului Ioan se referă la bucuria celor care se împărtășesc de Biserică, de Biserica triumfătoare, adică de Împărăția lui Dumnezeu care este înfățișată ca „nuntă a Mielului”. „Și zic vouă că mulți de la răsărit și de la apus vor veni și vor sta la masă cu Avraam, cu Isaac și cu Iacov în Împărăția cerurilor” (Matei 8,11), învață Domnul. Iar Andrei al Cezareei Capadociei, tâlcuind fragmentul „cei chemați la cina nunții Mielului”, spune: „Cină a lui Hristos este praznicul și bucuria armonioasă a celor mântuiți. Fericiți sunt cei ce vor avea parte de acestea și vor intra în cămara de nuntă cea veșnică împreună cu Mirele sfânt al sufletelor curate”.

La Cina cea de Taină, atunci când i-a învățat Taina Sfintei Euharistii, Domnul nostru Iisus Hristos, luând pâinea, a spus ucenicilor Lui: „Luați, mâncați, acesta este Trupul Meu. Și, luând paharul și mulțumind, le-a dat lor zicând: Beți dintru acesta toți, căci acesta este Sângele Meu, al Legii cele noi... Și vă spun vouă că nu voi mai bea de acum din acest rod al viței până în ziua aceea când îl voi bea cu voi, nou, în Împărăția Tatălui Meu” (Matei 26, 26-29).

Rodul viței, adică vinul, care este un element nelipsit la o

nuntă, aici, la Cina cea de Taină, constituie o preînchipuire și mai ales o pregustare a Sângelui vărsat din sfânta coastă împunsă a Dumnezeuului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Iată deci de ce Iisus Hristos a binecuvântat nunta și a arătat puterea Sa dumnezeiască desăvârșită prin transformarea apei în vin în Cana Galileei.

Iată, de asemenea, de ce imnograful, Sfântul Ioan Damaschin cu bucurie strigă: „Veniți, din rodul cel nou al viței, al dumnezeieștii veselii, în ziua cea vestită a Învierii, Împărăției lui Hristos să ne împărtășim lăudându-L pe Dânsul ca pe un Dumnezeu în veci”

Cu alte cuvinte, prin cinstitul Său Sânge vărsat pe Cruce, dar și prin „ziua Învierii”, Hristos înnoiește firea noastră omenească pe care a luat-o asupra Sa și a îmbrăcat-o cu podoaba nestrăciunii Sale, făcând-o astfel părtașă Împărăției sale veșnice – după cum cântă David: „Domnul a împărățit, întru podoabă S-a îmbrăcat – și făcând-o comesean la Cina Sa, potrivit mărturiei Evanghelistului Luca care spune: „Fericit cel care va prânzi în Împărăția lui Dumnezeu” (Luca 14, 15).

Iubiții mei frați, este limpede că dumnezeiescul Har cel izvorât din Taina nunții săvârșită în Biserică este sfințitor și întăritor pentru miri în conviețuirea lor după Hristos, prin dragoste și dăruire reciprocă, „după cum și Hristos a iubit Biserica și S-a dat pe Sine pentru ea” (Efeseni 5, 25), precum și prin participarea lor tainică la mântuitoarea și negrăita Taină a unirii indisolubile a Mirelui Hristos cu Biserica mireasă.

La această Taină negrăită, pascală și dumnezeiască a nunții tainice precum și la Cina Lui s-a făcut părtaș și Sfântul Apostol Toma prăznuit astăzi pentru buna sa credință. El a cerut mai înainte, datorită necredinței lui, să pună degetul în semnul cuielor și mâna sa în coasta lui Hristos cel înviat și, cu adevărat, din iubirea de oameni a lui Iisus, a cercetat

trupul Lui nestricăcios și îndumnezeit și a strigat: „Domnul meu și Dumnezeuul meu” (Ioan 20, 28).

Și noi, iubiții mei, luminați de lumina neînserată a Învierii Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, strigăm zicând: „Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le”. Hristos a înviat!

În cadrul Sfintei Liturghii de noapte pe care a condus-o în Mănăstire Sfinților Ioan și Gheorghe Hozeviții, Preafericitul a rostit această cuvântare:

„Această aleasă și sfântă zi, cea dintâi a săptămânii, împărăteasă și doamnă, praznic al praznicelor este și sărbătoarea sărbătorilor, întru care binecuvântăm pe Hristos în veci”, cântă Sfântul Ioan Damaschin.

Iubiți frați în Hristos și Părinți,

Lumina neînserată a Învierii Mântuitorului nostru Hristos ne-a adunat astăzi în sfânta și străvechea Mănăstire Hozeva ca să prăznuim aleasa și sfânta zi, adică renașterea în Hristos. „Cele vechi au trecut, iată toate s-au făcut noi” (2 Corinteni 5, 17), spune dumnezeiescul Pavel.

„Și era atunci la Ierusalim sărbătoarea înnoirii templului și era iarnă” (Ioan 10, 22), iarna necredinței, și a venit Iisus, Dumnezeu și Templu, Dumnezeu veșnic, Templu nou, care într-o zi s-a dărâmat și în trei zile iar s-a ridicat, care rămâne în veci, pentru ca eu să mă mântuiesc și să mă ridic din vechiul păcat și să devin zidire nouă, plăsmuit din nou prin iubirea Lui de oameni cea atât de mare”, spune Sfântul Ioan Teologul.

Învierea cea de a treia zi a Domnului și Dumnezeului nostru Iisus Hristos constituie sfârșitul tainei dumnezeieștii Iconomii, adică a întrupării și înomenirii lui Hristos, Dumnezeu Cuvântul, din curatele sângeuri ale Născătoarei de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria. Iată de ce în mod special

la această sărbătoare pascală Îl binecuvântăm pe Hristos în veci.

În această Duminică, a doua după Paști, sărbătorim înnoirea Învierii lui Hristos și pipăirea Lui de către Sfântul Apostol Toma: „Și după opt zile, ucenicii Lui erau iarăși înăuntru și Toma împreună cu ei. Și a venit Iisus, ușile fiind încuiate, și a stat în mijloc și a zis: Pace vouă! Apoi a zis lui Toma: Adu degetul tău înapoi și vezi mâinile Mele și adu mâna ta și o pune în coasta Mea și nu fii necredincios, ci credincios. A răspuns Toma și I-a zis: Domnul meu și Dumnezeuul meu!” (Ioan 20, 26-28).

Tâlcuind mărturia aceasta din Evanghelia după Ioan, Sfântul Chiril al Alexandriei spune: „Este un obicei cu totul binecuvântat acela că săvârșim sfintele sinaxe în Biserici în ziua a opta, adică Duminica. Și dacă e nevoie să spunem ceva mai tainic, necesar pentru a înțelege sensurile, ușile le închidem, dar Hristos vine și Se arată nouă tuturor văzut și nevăzut. Nevăzut ca Dumnezeu și văzut în trup, îngăduind și dând sfântul Său trup să fie pipăit. Prin harul lui Dumnezeu, ne apropiem și ne împărtășim de tainica binecuvântare, primindu-L în mâini pe Hristos, pentru ca și noi să credem fără urmă de îndoială că a ridicat același Templu”.

Cu alte cuvinte, împărtășirea cu Trupul și Sângele lui Hristos constituie mărturia nemincinoasă a Învierii din morți a lui Hristos. De aceea Sfântul Părintele nostru Chiril ne atrage atenția, zicând: „Să lepădăm, dar, ca pe un lucru vătămător, necredința și, după ce ne vom atinge de Hristos, cu totul încredințați vom fi și ne vom afla având cuget neîndoielnic”.

Veniți, dar, frații mei, să înnoim și noi sufletele noastre în ziua purtătoare de lumină a Învierii „pentru că trupul nostru este Templu al Duhului Sfânt care este în noi” (1 Corinteni 6, 19). Această mărturie adevărată, o mărturisesc și cei care s-au făcut părtași nestricăciunii, adică Învierii lui Hristos, Sfinții care au trăit aici: Gheorghe și Ioan, precum și

Sfântul Ioan cel Nou Hozevitul. Și să o rugăm mai ales pe Maica Domnului, cea plină de slavă și mai presus de toate făpturile, să mijlocească la Fiul și Dumnezeuul ei pentru noi toți.

Hristos a înviat din morți cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le. Adevărat a înviat Domnul!

Din partea Secretariatului General

<httpv://youtu.be/S4kxnGsbaIA>